

Rozvody, rozchody a zánik partnerství - 4. vydání

Rozvody, rozchody a zánik partnerství - 4. vydání
Marie Francová, Jana Dvořáková Závodská
Wolters Kluwer ČR, 2018

Rozvody, rozchody a zánik partnerství - 4. vydání
Marie Francová, Jana Dvořáková Závodská
Wolters Kluwer ČR, 2018

Publikaci je možné zakoupit >>> [zde](#).

ČÁST PRVNÍ

ROZVOD MANŽELSTVÍ

Přehled kapitol

- I. Rozvodové řízení
- II. Trvalý, hluboký a nenapravitelný rozvrat manželství
- III. Příčiny rozvratu manželství
- IV. Zamítnutí návrhu na rozvod manželství
- V. Rozvod manželství „po dohodě“ (§ 757 obč. zák.)
- VI. Předpoklady rozvodu podle § 757 obč. zák.
- VII. Jak a kde požádat o rozvod
- VIII. Řízení o výkonu rodičovské odpovědnosti po rozvodu manželství
- IX. Styky dítěte s druhým rodičem
- X. Výkon rozhodnutí o péči o nezletilé
- XI. Změna úpravy poměrů nezletilých dětí
- XII. Rozhodování soudu o nesouladu rodičů v podstatné záležitosti nezletilého

I. ROZVODOVÉ ŘÍZENÍ

Právě v oblasti právní úpravy rodinných vztahů, ať mezi manžely, nebo mezi rodiči a dětmi, došlo od 1. 1. 2014 k závažné změně. Stal se totiž účinným **nový občanský zákoník** – zákon č. [89/2012](#) Sb., který v části druhé obsahuje rodinné právo.

V hlavě I této části občanský zákoník **definuje manželství**, zabývá se okolnostmi jeho vzniku, definuje práva a povinnosti manželů, upravuje jejich majetkové vztahy, zabývá se zánikem manželství, tedy především rozvodem manželství.

Hlava II v části druhé v díle 2 občanského zákoníku upravuje **vztahy mezi rodiči a dětmi**, zejména pak § 906 a § 919 se zabývají úpravou rodičovské odpovědnosti na dobu po rozvodu.

Dlužno konstatovat, že nová zákonná úprava nepřináší v úpravě manželství, jeho vzniku, v úpravě vztahů mezi manžely a ve vztazích mezi rodiči a dětmi zásadní změny. Například § 688 obč. zák. upřesňuje vzájemná práva manželů mimo jiné takto: „Manžel má právo, aby mu druhý manžel sdělil údaje o svých příjmech a o stavu svého jmění, jakož i o svých stávajících i uvažovaných pracovních, studijních a podobných činnostech.“ Ustanovení § 689 obč. zák. pak zavazuje manžela brát při volbě pracovních, studijních a podobných činností ohled na zájem rodiny, tj. na druhého manžela a nezletilé děti.

Tato nová úprava formulace vzájemných manželských práv a povinností vedla dokonce k úvaze o možnosti zažalovat druhého manžela o sdělení údajů o jeho milence či jeho milenci a o jeho úmyslech v tomto vztahu. Doufám, že tento výklad nenajde u soudu pochopení, protože by jim jinak mohlo hrozit zavalení podobnými návrhy žárlivých manželů.

Nutno přiznat, že rozvodové řízení a zejména okolnosti, které mu předcházejí a které ho provázejí, jsou většinou traumatizující a nepříjemné jak pro oba partnery, tak i pro jejich děti. Koneckonců samo rozvodové řízení je důkazem životního neúspěchu alespoň jednoho z manželských partnerů.

Řízení o rozvodu manželství upravuje občanský zákoník v § 755 až 758, které se zabývají jak rozvodem, jeho důvody, tak i řešením vztahů rodičů k dětem po rozvodu. Citovaná zákonná ustanovení definují okolnosti, za kterých je manželství možno rozvést v § 755 odst. 1 takto: „Soud může manželství na návrh některého z manželů rozvést, jestliže manželství je tak **trvale, hluboce a nenapravitelně rozvráceno, že nelze očekávat obnovení manželského soužití**, bere přitom v úvahu příčiny rozvratu manželství.“

II. TRVALÝ, HLUBOKÝ A NENAPRAVITELNÝ ROZVRAT MANŽELSTVÍ

Z uvedených citací tedy vyplývá, že v řízení o rozvod je nutno před soudem prokázat okolnosti potvrzující, že **manželství je trvale, hluboce a nenapravitelně rozvráceno**, a nelze proto očekávat jeho obnovení, a současně je ovšem **nutno prokázat příčiny tohoto stavu**.

III. PŘÍČINY ROZVRATU MANŽELSTVÍ

Příčinami rozvratu manželství je zpravidla **porušování manželských povinností**, které občanský zákoník v § 687 definuje jako povinnost manželů žít spolu, být si věrni, vzájemně respektovat svoji důstojnost, pomáhat si, společně pečovat o děti a vytvářet zdravé rodinné prostředí při zachování stejných práv a povinností pro oba manžele.

Upozorňuji, že soud má povinnost ještě před zahájením řízení **pokusit se o smír účastníků**. V praxi to znamená, že soudce vyzve oba manžele, aby zvážili, zda rozvod je jediným možným východiskem současné krize jejich manželství. Vyzve účastníky ke kompromisu nebo ke konzultaci s odborníky, psychology, případně psychiatry, mediátorem atd. Z tohoto důvodu **nelze manžele rozvést bez jejich osobní účasti** při jednání, a to i když podepsali dohodu - viz dále. Je ovšem lépe učinit příčinu rozvratu manželství nespornou, aby se řízení neprotahovalo.

Podle psychologa Jeronýma Klimeše je „... rozvod daleko záluďnější než rakovina. Čekáte, že se tím všechno vyřeší, že už vám může být jen líp - jenže není. Zpočátku se rozvod zdá lákavé řešení - jako když přijdete do hospody a na jídelním lístku objevíte guláš za deset korun: To je ono! Sem s ním! Když vám ho donesou, dozvíte se, že si ovšem musíte připlatit dvacet korun za vidličku a další dvacku za nůž. Už je to padesát, ale pořád to ještě vypadá výhodně. Jenže pak ještě platíte za použití židle, stolu, ubrusu ... Nakonec vás ten guláš místo předpokládané desetikoruny vyjde na čtyři stovky. To je záluďnost! Ještě po pěti letech bojujete o majetek, o děti - a říkáte si, tohle kdybych

věděl. Jenže vycouvat už nejde.“

Pokud snahu o řešení alespoň jeden z manželů zásadně odmítne, soud zahájí řízení o rozvodu.

Pokud nemá **žádný z manželů zájem na zachování manželství**, není důkazní situace složitá, byť může být každý z manželských partnerů přesvědčen, že důvodem tristní situace v jejich manželství je něco jiného. V praxi bývají příčiny manželských rozvatů zdůvodňovány manželskou nevěrou, finančními neshodami, rozdílnými povahovými vlastnostmi, rozdílnými zájmy, odlišnými výchovnými metodami dětí až po vzájemné fyzické násilí. Je ovšem pravdou, že mezilidské vztahy jsou složité a manželské pak ještě složitější. To, co zničí manželské soužití jednoho páru, nemusí jiným manželským partnerům vadit. Četla jsem jednou v anonymních stránkách internetu vtipné určení skutečné krize manželství: „Myslím, že krize manželství nastává tehdy, je-li Vám úzko, kdykoliv vidíte svého muže a čekáte hádku. Pokud se muž nedovede ovládnout a děti se ho bojí. Pokud Vám vadí uléhat vedle něj a děsíte se milování s ním.“

Pro rozhodnutí soudu o rozvodu není ani podstatné, pokud se manželé na příčinách rozpadu svých manželských vztahů neshodnou. Je totiž věcí soudu, aby na základě provedených důkazů, ať již výslechem účastníků, svědků, či listinných důkazů, tyto příčiny označil a určil a konstatoval na základě těchto důkazů trvalý, hluboký a nenapravitelný rozvrat manželství.

Složitější je ovšem situace, pokud si **jeden z partnerů rozvod manželství nepřeje**, ať již proto, že dosud je k druhému citově vázán nebo hmotně na něj odkázán, či chce zachovat dětem úplnou rodinu anebo z mnoha dalších jiných důvodů. V takových případech není rozhodování soudu lehké a soudní řízení přináší účastníkům nepříjemné zážitky. Nutnost dokazovat, že manželství neplní a není schopno plnit žádnou ze svých funkcí, tj. dokazovat skutečnosti svědčící o tom, že manželé spolu **trvale nežijí, nevedou společnou domácnost, nemají se rádi, nepomáhají si, nejsou schopni společně vychovávat děti**, vede často partnery ke zveřejňování různých intimností ze společného života nebo z intimní sféry druhého manžela. Stává se, že ten z manželů, který si rozvod nepřeje, trvalé přerušování intimního života popírá ve snaze dosáhnout zamítnutí návrhu na rozvod. Pojem „manželé spolu trvale nežijí“ byl běžně vykládán jako přerušování společné domácnosti a intimního soužití. Občanský zákoník však v § 758 stanoví, že **společná rodinná domácnost není překážkou rozvodu, když manželé spolu nežijí a netvoří manželské či rodinné společenství**. Dokazování neexistence intimních styků a neexistence rodinného společenství za situace, že druhý manžel s rozvodem nesouhlasí, je ovšem obtížné. Často nezbuďte druhému manželovi, pokud na rozvodu trvá, než opustit společné obydlí.

Soud přitom v rozvodovém řízení nezkoumá jen hloubku manželského rozvratu, ale i jeho trvalost, zejména jde-li o manželství s dětmi. Soud je totiž ze zákona povinen vždy zjišťovat, zda manželství není přes všechna nedorozumění mezi partnery přece jen schopno plnit alespoň jednu ze svých nejdůležitějších **funkcí, totiž společnou péči o nezletilé děti** a vytváření vhodného a bezpečného výchovného prostředí.

Soud si proto vyžádá zprávu orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

Pokud dojde soud k závěru, že současný nesoulad mezi manžely není ani trvalý, ani hluboký, ani nenapravitelný a je možno očekávat jeho obnovení, návrh na rozvod zamítne.

Jestliže nastane mezi manželskými partnery zásadní nesouhlas ve snaze o rozvod, může dojít k frustrujícím zážitkům jak pro ně vzájemně, tak i zejména pro jejich děti. Je tedy na každém, aby si rozvod důkladně rozmyslel, než se rozhodne požádat o rozvod manželství za situace, že jeho manželský partner s tímto řešením není srozuměn, anebo s ním dokonce zásadně nesouhlasí. V

takovém případě ovšem je namístě vyhledat odbornou pomoc psychologa nebo psychiatra a rozhodně právníka.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladačů](#)
- [Koupě nemovitosti v Rakousku: vedlejší náklady v praxi](#)
- [Legal Innovation Day 2026: Praktické využití umělé inteligence v právní praxi](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [Festival jako prestižní teambuilding](#)
- [Spojení Generali České a Právní ochrany D.A.S. přináší první výhodu: navýšení pojistného limitu na 5 milionů](#)
- [Kultura jako prestižní benefit: Proč by právní firmy měly sázet na „inteligentní zážitky“? Rozhovor s JUDr. Martinou Jankovskou](#)
- [Wolters Kluwer uvádí na český trh AI právní pracovní prostor Libra s integrovaným obsahem ASPI](#)